

Interview

Jeroen Overmeer (woordvoerder van N-VA-voorzitter Bart De Wever): duidelijke taal en vooral 'altijd rustig blijven'

KARL HENDRICKX

Jeroen Overmeer is germanist-neerlandicus van opleiding en is na een korte wetenschappelijke carrière en voortgezette opleidingen internationale betrekkingen sinds januari 2008 woordvoerder van N-VA en dus ook van N-VA-voorzitter Bart De Wever. Ik ontmoet hem in een Brussels restaurant en zoals het een goede woordvoerder past, ligt de gsm binnen handbereik, wat even later ook nodig blijkt te zijn als een journalist om een reactie belt. Wat zijn volgens hem de kwaliteiten van een goede woordvoerder, en helpt zijn opleiding daarbij?

Vanwaar de keuze voor politiek?

Ik heb de politiek altijd al actief gevolgd, aangezien mijn ouders zeer Vlaamsgezind zijn en we thuis vaak over politiek praatten, maar ik had in het begin helemaal niet de ambitie om er ook mijn job van te maken. Mijn studiekeuze voor Germaanse taal- en letterkunde was ook niet speciaal ingegeven door mijn Vlaamsgezindheid of zo; ik had heel brede interesses en was vooral geïnteresseerd in literatuur, onder meer door enkele goede leerkrachten uit het middelbaar onderwijs. Mijn licentiaatsverhandeling schreef ik over argumentatievormen in literaire recensies en zo raakte ik eigenlijk meer in taalkunde en taalbeheersing geïnteresseerd. Na mijn studie kreeg ik de kans om aan een doctoraat te beginnen en werd ik assistent aan de K.U.Leuven, waar ik werkcolleges Nederlandse rechtstaal gaf. Het academische leven was me echter wat te theoretisch en te vrijblijvend. Ik zag me daar niet gepassioneerd mijn hele carrière aan wijden, maar tegelijkertijd heb ik er wel het belang van duidelijke en scherp geformuleerde teksten en heldere taal ingezien en ook de kans gehad

om me daarin te verdiepen. De technieken en kennis die ik daar opdeed, komen me nu als woordvoerder nog vaak van pas. Geleidelijk aan begon ik echter te beseffen dat ik van politiek wel degelijk mijn beroep wilde maken.

Toch bleef je nog even in de academische wereld hangen?

Inderdaad. Ik kon halftijds aan de slag als junior adviseur voor Europese en internationale zaken bij Ceder, de studiedienst van CD&V, die toen onder de leiding stond van Koen Algoed, een briljante man van wie ik bijzonder veel geleerd heb. Die functie combineerde ik met een aanvullende opleiding Internationale betrekkingen en Conflictbeheersing aan de K.U.Leuven.

Conflictbeheersing? Dat heb je wellicht ook nodig in je huidige job?

Ja, maar het waren toch wel heel andere conflicten die

we daar bestudeerden. In België blijft het gelukkig altijd geweldloos, maar het was een erg leerrijke periode: de combinatie van studie en praktijk bracht me veel bij. Toch vond ik dat ik na die opleiding nog te weinig inhoudelijke bagage had, en daarom ben ik naar Bologna getrokken om een diploma in Internatio-

nale betrekkin-
gen te halen aan
de John Hopkins
University. Dat
was een geweldi-
ge ervaring. Niet
alleen is Bologna
een prachtige stad –
niet voor niets ‘la grassa’ vanwege het lekkere eten en ‘la rossa’ vanwege de typische rode kleur van de huizen en ook van politici trouwens – maar de opleiding was erg internationaal gericht en vooral de onderwijsvorm was voor mij erg leerrijk. In plaats van traditionele lessen hadden we immers vooral debatten over topics die we vooraf voorbereidden. Daar heb ik geleerd standpunten scherp en helder te verwoorden en ze ook grondig vooraf voor te bereiden.

Kon je bij je terugkeer meteen binnen de politiek aan de slag?

Neen, politiek blijft erg onvoorspelbaar en veel hangt af van de uitslag van de verkiezingen. Daarom heb ik na mijn terugkeer uit Bologna nog een jaar als consultant in de bedrijfswereld gewerkt. Na de verkiezingen van juni 2007 kreeg ik de kans om voor N-VA fractiemedewerker in de Kamer te worden en toen door parlementaire verschuivingen de vorige woordvoerder van de partij zelf parlementslid werd, kreeg ik plots en onverwacht in januari 2008 de uitdaging om woordvoerder te worden.

Niet bepaald een rustig moment om als nieuweling aan de slag te gaan. Het waren politiek erg woelige tijden.

Inderdaad, maar ik vond het een grote uitdaging en een niet te missen kans om mijn droom en ambitie te vervullen. Ik werd er helemaal in ondergedompeld in een erg delicate periode, maar ik kon rekenen op veel steun van mijn voorganger, en ook van collega's.

Je werkt voor Bart De Wever, een welbespraakt politicus die door zijn beeldspraak vaak heel wat reacties uitlokt. Is dat dankbaar voor een woordvoerder, of eerder een nadeel?

*Klare taal en een duidelijke boodschap
zijn heel belangrijk in relaties met
journalisten.*

Het is absoluut een groot voordeel, zeker voor iemand die nieuw is zoals ik en zeker in de moeilijke

periode die we nu meemaakt hebben.

Bart beheerst zijn communicatie zelf heel goed, weet goed zijn beeldspraak te kiezen en is ook heel eerlijk en direct in zijn communicatie. Hij is bijvoorbeeld niet te beroerd om een minder leuk feit toe te geven. Hij lost op die manier vaak conflicten zelf al op, zodat ik als woordvoerder niet achteraf allerlei verklaringen moet gaan afleggen.

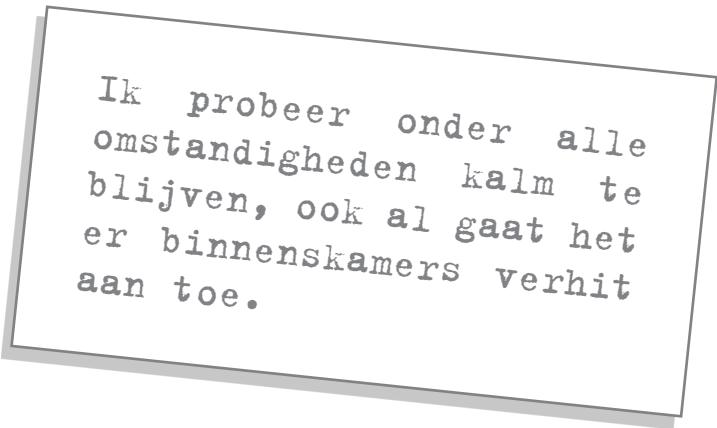
Het creëert werkelijk een luxepositie voor mij. De taak van een woordvoerder is immers niet zelf in de schijnwerpers te staan, maar juist de anderen, de politici, in beeld te brengen en Bart biedt daar zelf alle kansen toe.

Wat zijn de kwaliteiten van een goede woordvoerder?

Volgens mij zijn dat er vier, waarvan de twee belangrijkste zijn dat je een klare taal hanteert en dat je bovenal altijd rustig blijft. Daarnaast zijn ook politiek doorzicht en eerlijkheid heel belangrijk. In tegenstelling tot wat sommigen denken, zijn klare taal en een duidelijke boodschap heel erg belangrijk in relaties met journalisten. Vage taal zorgt al snel voor ongewilde reacties, waardoor je de communicatie niet helemaal meer in de hand hebt. Want de relatie met de pers is altijd dubbel: enerzijds ben je er om vragen van journalisten te beantwoorden, maar natuurlijk wil je ook dat zij je boodschappen goed brengen. Klare taal is in dat geval altijd een voordeel. Dan is de kans veel kleiner dat je de dag nadien, als je de kranten leest, voor onaangename verrassingen komt te staan. Liegen helpt dan ook niet: het ondermijnt de vertrouwensrelatie met de journalisten helemaal, want leugens komen toch altijd boven water en het geschonden vertrouwen is maar heel moeilijk te herstellen. Dan geef ik liever gewoon toe dat iets inderdaad

moelijk ligt, of dat iets interne keuken is. Bepaalde zaken bespreek je nu eenmaal niet op straat en de journalisten begrijpen dat ook wel, desnoods na zeven keer herhalen.

Daarnaast probeer ik onder alle omstandigheden rustig te blijven. Ook al gaat het er binnenskamers stomend aan toe, als ik buiten kom zeg ik dat de bespreking rustig aan de gang is en dat ze antwoord zullen krijgen als de vergadering afgelopen is. Ook al zijn ze dan aan het aandringen voor een snelle reactie voor het televisie-journaal. We laten ons geen timing opleggen door de journalisten, ook al oefenen ze soms ferme druk uit.

Ik probeer onder alle omstandigheden kalm te blijven, ook al gaat het er binnenskamers verhit aan toe.

Zij voelen doorgaans zeer goed aan wanneer er spanning heerst en dan komen ze daar op af natuurlijk, dat is hun job. Maar rennende politici en rood aangelopen gezichten proberen we altijd te vermijden.

En om te kunnen antwoorden op vragen, moet je natuurlijk op de hoogte zijn van alle beslissingen binnen de partij – daarom maak ik deel uit van alle belangrijke partijorganen – en vooral goed kunnen aanvoelen wat de algemene teneur binnen de partij over bepaalde standpunten is. Een goed vermogen om te analyseren in welke sfeer vergaderingen verlopen, wat er uiteindelijk beslist is en hoe die beslissing tot stand gekomen is en op basis van welke argumenten precies, is dan ook onontbeerlijk. In het begin was het vaak best moeilijk om op vragen te antwoorden in de lijn van het partijstandpunt zonder eerst terug te koppelen naar bijvoorbeeld de voorzitter. Maar gaandeweg ken je toch de meeste gevoeligheden, zodat het mogelijk is in dergelijke gevallen meteen zelf te antwoorden. Ik probeer dan ook zo veel mogelijk mee te gaan als de voorzitter interviews geeft. Dan weet ik zelf goed wat ik moet antwoorden als ik nadien soortgelijke vragen krijg. Bovendien

weet je dan ook perfect wat hij gezegd heeft, zodat je eventuele foute interpretaties van journalisten nog kunt rechtzetten.

Blijft er dan nog vrije tijd over? Kun je nog tijd besteden aan je hobby's? Je speelde tennis op vrij hoog niveau.

Inderdaad, ooit stond ik B-15/2 in de nationale competitie en nummer 139 in de nationale ranglijst, maar dat heb ik door mijn studies en huidige job wel moeten laten varen. Ik probeer nog één keer per week te tennissen en ik blijf actief in mijn tennisclub als ondervoorzitter, en ook op gemeentelijk vlak probeer ik in Diest mijn steentje bij te dragen in de sportraad en het bestuur van de dienst sportpromotie. Maar, er blijft dan ook niet zoveel vrije tijd over: op belangrijke dagen gebeurt het soms dat ze mij 's morgens vroeg al bellen voor een reactie op bijvoorbeeld een krantenbericht. Dat kan al vanaf half zeven, en dan probeer ik ook die dagen al vroeg op kantoor te zijn, zodat ik de kranten al doorgenomen heb voor de echte werkdag begint. Maar ook 's avonds bellen journalisten nog vaak, voor een kleine reactie of om iets te checken in hun artikel van 's anderendaags. Ook zondagavond, maar dat alles hoort er nu eenmaal bij. Bovendien zijn er nog de vele vergaderingen binnen de partij die geregeld ook 's avonds plaatsvinden of in het weekend.

Wat zijn tot slot je plannen en ambities voor de toekomst? Streef je een verkozen mandaat na?

Die vraag had ik wel verwacht. Politiek blijft uiteindelijk heel onvoorspelbaar en alles hangt telkens weer van de verkiezingsuitslagen af. Op korte termijn wil ik vooral verder groeien in mijn huidige functie als woordvoerder, om die zo goed mogelijk uit te voeren. Op langere termijn overweeg ik misschien wel de overstap naar de actieve politiek, wie weet. Maar dat heb je niet altijd zelf in de hand. Politiek blijft in elk geval mijn passie. Die microbe raak ik niet snel meer kwijt, denk ik.